



Årsrapport 2008

Samarbeidsprosjektet GVD

Skrevet av: Prosjektsjef Arild Dyrnes Moen, med bidrag fra arbeidsgruppene.
Behandlet i Prosjektstyret: 29. januar 2009.

Innhold

Bakgrunn	2
Organisering	2
Prosjektoversikt pr desember 2008	3
GJENNOMFØRTE OPPGAVER I 2008	4
Felles hovedplan for vann og avløp.....	4
Informasjon og prosjektstyring.....	5
Lekkasjereduksjon	5
Aktiv lekkasjesøk	5
Bygging av nye sonevannmålere.....	5
Administrative utviklingsprosjekt	6
Gebyrforskrift og Avtalevilkår	6
Husvannmålere til alle	6
Oppfølging av private avløpsanlegg i spredt bebyggelse.....	6
Drift avløp	6
Faglige utviklingsprosjekt	7
Vannkvalitet	7
Utvendig korrosjon og ledningsvalg	7
Felles vassdragsteknisk ansvarlig (VTA).....	7
Felles beredskap og lagerhold	7
Felles VA-norm	7
Felles bestemmelser for vann til brannslukking.....	7
Utvikling av faglige nettverk og fellesskap.....	8
Regnskap 2008	8
Arbeidsgrupper	9

Bakgrunn

Kommunestyrene i *Drammen, Lier, Nedre Eiker og Røyken*, i samarbeid med *Glitrevannverket*, vedtok en felles hovedplan for vannforsyning senhøstes 2004.

De øvrige 5 kommuner langs Drammensvassdraget/fjorden *Hurum, Modum, Sande, Svelvik og Øvre Eiker* ble invitert til å delta i samarbeidet om GODT VANN. Samtlige 9 kommuner har nå i en felles avtale underskrevet av Rådmennene i 2007, forpliktet seg til å delta i samarbeidet. Samarbeidsprosjektet er omdøpt til GODT VANN Drammensregionen – forkortet til GVD. Prosjektet er også utvidet til å omfatte avløpssektoren.

Organisering

Denne tabellen illustrerer den generelle organiseringen av prosjektet:

Prosjektorganisering:	Roller / Ansvar/Oppgaver:	Deltagere:
Kommunene/ Glitrevannverket	Eierne oppdragsgivere	Rådmenn Prosjektstyret
Prosjektstyret	Overordnet ansvar for resultat i hht. vedtak, mandat, prosjektplaner	Beslutningstakere, tekniske ledere / virksomhetsledere VA
Prosjekt sjef	Operativt ansvar for gjennomføring	Sivilingeniør Arild D. Moen
Arbeidsgrupper (14 grupper)	Faglig ansvar for gjennomføring av Delprosjekter	Fagpersoner fra kommunene og Glitrevannverket (ca 50 personer)
Utredningsprosjekter	Utredninger, planlegging	Engasjerte rådgivere
Anleggsprosjekter	Gjennomføring av felles anlegg *)	Entreprenører

*) : Anleggskostnadene finansieres direkte av den enkelte kommune som har anlegget.

GVD har en budsjetttramme i 2008 på 8,9 millioner kr til felles prosjekter.

Prosjekt sjefen rapporterer til prosjektstyret, som har møte en gang pr. mnd.

Prosjektoversikt pr desember 2008

Status: **I**= ikke startet, **L**= løpende prosjekt, **A**= prosjekt under arbeid, **F** = Fullført,

Prosjekt:	Vann / Avløp	Status	Merknad
Prosjektstyring	VA	L	Prosjektet er utvidet til GVD
Felles hovedplan for vann og avløp	VA	A	Startet i andre halvdel av 2008
Informasjonsprosjekt			
Generelle info-tiltak	VA	L	Følger opp andre prosjekt med info
Brakerundersøkelser	VA	A	Gjennomført høsten 2008
Rekruttering, trening og opplæring	VA	A	Avtale inngått med HiBu
Lekkasjereduksjon			
Forstudie	V	F	
Resultatrapportering	V	L	Årsrapporter utarbeides i januar/februar
Sonevannmålere	V	A	Ferdig i 4 kommuner, plan i øvrige 5.
Aktiv lekkasjesøk	V	L	Løpende arbeide i alle kommuner
Verktøy for ledningsfornyelse	VA	A	
Reparasjonsteknikker (Seminar)	VA	I	
Aktiv trykkstyring/trykkreduksjon	V	I	
GIS & Modelling			
Instruks for innmåling	VA	F	
Etablering av hydraulisk modell	V	A	
Kvalitetsheving av kartverk generelt	VA	I	Venter på prosjekt "Ajourføring av kartverk"
WEB & GIS basert driftsregistrering	VA	I	
Administrative prosjekt			
Forstudie	V	F	Fullført
Nye avtalevilkår	VA	F	Fullført i 2005, under mindre revisjon
Ny gebyrforskrift	VA	F	Fullført i 2005, lite revisjon
Fjernavlesning storforbrukere	VA	A	Forsøk gjennomføres nå, øvrig arbeid utsettes
Husvannmålere til alle	VA	A	Forslag foreligger
Serviceerklæringer / refusjon	VA	I	
Rev. sanitærreglement	VA	I	
Oppfølg. private avløpsanlegg	A	A	Rapport er ferdig, videre utvikling politisk
Oljeholdig avløp/ Industriavløp	A	L	Behandlet av avløpsgruppa
Interne rapporteringssystemer	VA	I	
Rørleggerarbeider, Tilsyn /kontroll	VA	I	Drammen prøver utvidet tilsyn
Eierskap stikkledninger, utredning	VA	I	
Faglige prosjekt:			
Forstudie / uspesifisert	V	F	Fullført
Glitrevv. vannkvalitetsprosjekt	V	L	Følges opp av Jarle Skaret, Glitrevannverket
Innvendig korrosjonskontroll	V	A	Følges opp av Jarle Skaret, Glitrevannverket
Slamakkumulering og spyling	V	I	
Utvendig korrosjonskontroll	V	F	Seminar avholdt, konklusjoner inn i VA-normer
Felles VTA	V	A	VTA-medarbeider startet arbeidet i nov. 2007
Vann til brannslukking	V	A	Sluttrapport avventer sentrale bestemmelser
Sikkerhet og beredskap	V	A	Felles beredskapsøvelse avholdt, utvikles
Felles internetbasert VA-norm	VA	A	Under utvikling
Drift avløpsanlegg	A	L	Arbeidsgruppen startet opp i okt. 2007
Nettverk og felleskap	VA	L	Halvårlig fellesseminar og spesielle temaseminar

GJENNOMFØRTE OPPGAVER I 2008

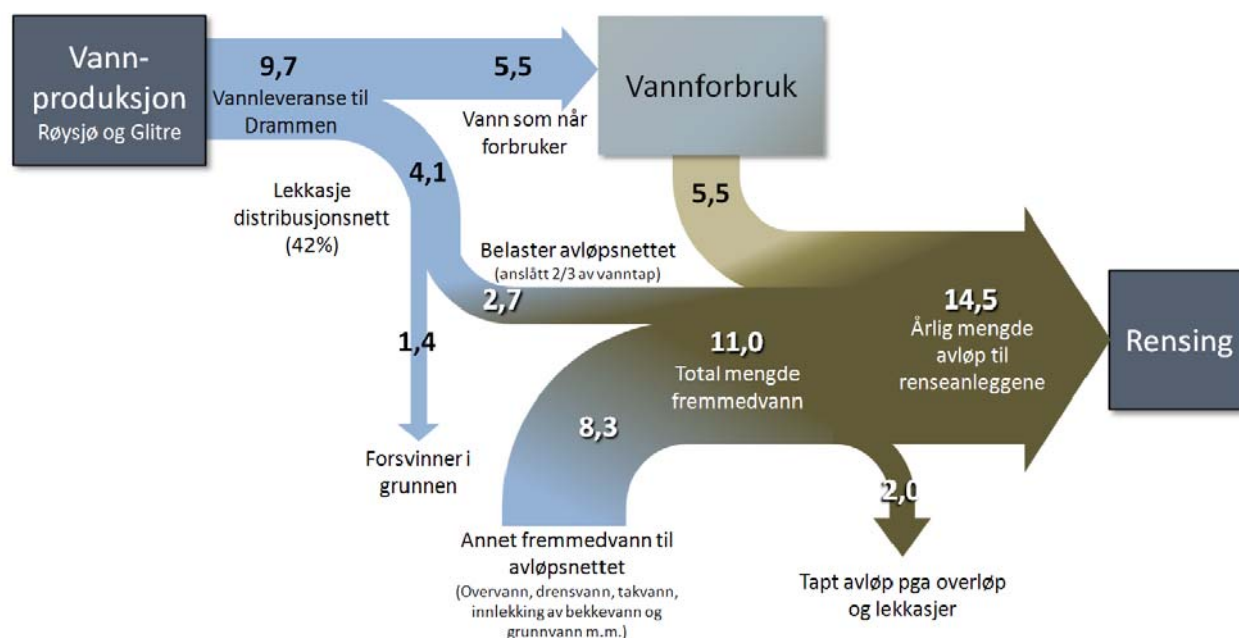
Felles hovedplan for vann og avløp.

Arbeidet omfatter revisjon av hovedplanen for vannforsyning som ble utarbeidet i 2004, og utarbeidelse av en ny felles hovedplan for avløp. Planarbeidet ble startet i september 2008 og omfatter alle 9 kommuner.

Som et første skritt er det i løpet av høsten produsert en "Faktabok" med oppsummering av opplysninger om kommunenes vann- og avløpssystemer. Faktaboken inneholder mye verdifull informasjon og vil være et vedlegg til hovedplanen. Faktabokens innhold ble presentert og drøftet på et fagseminar for kommunenes administrasjoner i desember 2008. For de som er interessert i data om VA i kommunene er faktaboken en studie verdt.

Det videre arbeidet i 2009 vil bli drøftingsmøter både med brukergrupper og med en felles folkevalgt gruppe om de tema som skal vurderes i hovedplanen før planen går videre til behandling i kommunene.

Som man ser av den følgende illustrasjonen fra faktaboken, bør man prioritere videre innsats mot ledningsnett. Dvs. stoppe lekkasjer ut av vannledningene og innlekking av fremmedvann til avløpsledningene. Derved sparer man investeringer i nye vannkilder og kostnader til drift av renseanlegg og andre elementer i VA-systemet.



Informasjon og prosjektstyring

- Informert pressen om prosjekter bl.a. rehabilitering av dammer og lekkasjesøk.
- Utarbeidet grafisk design og vedlikeholdt felles internettside for prosjektet:
- Utarbeidet en felles GVD - presentasjon for bruk i kommunene ”Vanndag for folkevalgte”
- Delt ut drikkevannsflasker hvert år til alle elever i 5-7 klasse i regionens barneskoler i forbindelse med ”Verdens Vanndag.” Markering med presseinvitasjon på Enger barneskole i Modum i april 2008.
- Utarbeidet pressemelding om sammenligning / ulikheter i kommunenes VA – gebyrer.
- Planlagt og gjennomført felles brukerundersøkelser. Resultatet vil foreligge i begynnelsen av 2009.
- Presentert GVD i forskjellige konferanser og seminar, bl.a. på den nordiske drikkevannskonferansen i juni 2008. Deltatt i Norsk Vanns gruppe for samfunnskontakt.
- Inngått egen Partnerskapsavtale med Høgskolen i Buskerud om utvikling av en egen studieretning for VA.
- Inngått avtale om utvikling av langsiktig rekrutteringsarbeid med NHO og videregående skoler og ungdomsskoler.

Lekkasjereduksjon

- Arbeidet med å etablere IT-systemer for analyse av ledningsnett
- Gjennomført og arbeider videre med betydelige kvalitetsforbedringer av innmålinger av ledninger, kartverket og GIS generelt.
- Gjennomført forprosjekt ”Strategi for ledningsfornyelse” og startet et prosjekt for ”Fornyelse av vannledninger – prioriteringer”. Geoteam med støtte fra Asplan/Viak er engasjert som rådgivere for dette prosjektet.

Aktiv lekkasjesøk

- Ansatt 2 Lekkasjesøkere, innkjøp av utstyr og biler, opplæring av mannskap og oppstart av arbeidet med aktivt lekkasjesøk. Totalt har lekkasjeteamet sammen med kommunene lokalisert 107 lekkasjer på offentlig nett og påvist 85 lekkasjer på privat nett i 2008.
- Satt ut i kummer 100 nye permanente loggere som lytter kontinuerlig etter lyd fra lekkasjer. Til sammen har vi nå utplassert ca 400 permaloggere.
- Tatt i bruk korrelerende loggere, for å lokalisere hvor lekkasjene er.
- Utvekslet erfaringer med løpende kontakt med VIV og utvekslingsuke med Oslo VAV.

Bygging av nye sonevannmålere

- Bygger 23 nye vannmålerkummer i de 4 Glitre kommunene. Antall sonevannmålere: øker fra 79 til 102. Totale anleggskostnader 17 mill. kr.
- Fremdrift betydelig forsinket. Spesielt er elektronikkdel og kopling til datafangst arbeidskrevende.
- Gjennomført forstudier for lokalisering av sonevannmålere i kommunene: Modum, Øvre Eiker, Sande, Svelvik og Hurum.

Administrative utviklingsprosjekt

Gebyrforskrift og Avtalevilkår

Prosjektene ble utredet av GVD og sendt ut på ”offentlig høring.” Deretter ble de vedtatt i 2006 i Drammen, Lier, Røyken og Nedre Eiker med likelydende vedtak. Øvre Eiker, Sande og Modum har senere vedtatt en likelydende Gebyrforskrift mens Sande har vedtatt både Gebyrforskrift og Avtalevilkårene. I 2008 ble det arbeidet med en gjennomgang og på enkelte punkter revisjon og presisering av regelverket.

Husvannmålere til alle

Hovedoppgaven er å utarbeide et program for installasjon av husvannmålere hos alle abonnenter. Vannmålerdekningen varierer mellom kommunene. De fleste kommuner har et mål om 100 % dekning i løpet av 2013. Arbeidsgruppen har drøftet og anbefalt strategier for å oppnå dette målet.

Mandatet er også å effektivisere administrative rutiner (felles dataprogrammer, lagerhold, innkjøp) ved samarbeid. Arbeidsgruppen har så langt:

- a) Gjennomført en utredning for å finne en egnet målertype og maks. utskiftingsintervall for å kunne overholde 5 % feilmargen i forhold til abonnentene
- b) Utarbeidet normer/ krav for installasjon av husvannmåler.
- c) Gjennomfører pilotforsøk med fjernavlesning for å finne egnet utstyr for bruk ved fjernavlesning.
- d) Utarbeidet og foreslått forbedringer av administrative program og med like prosedyrer for vannmåleroppfølging med avlesing, feilkontroll, utskiftingsprogram, tilbakebetalinger etc.

Oppfølging av private avløpsanlegg i spredt bebyggelse

GVD har utarbeidet en utredning om hvordan kommunene i framtida skal håndtere små, private kloakkutslipp fra bolighus, hytter e.l. Alle 9 kommuner har deltatt i arbeidet. Utslipp fra spredt bebyggelse antas i de fleste tilfellene å bidra til en betydelig forurensningsmengde. I Lier viser undersøkelser at utslippene fra spredt bebyggelse er betydelig større enn restutslippet fra de 2 kommunale renseanleggene.

Hovedforslagene i utredningen er:

- Vedta likelydende lokal forskrift i kommunene, om søknadsbehandling, utslippstillatelser, oppfølging og tilsyn med slike utslipp og tømmeforskriften.
- Etablere et interkommunalt kontor i Lier for saksbehandling og tilsyn, som overtar denne oppgaven fra kommunene. Kontoret etableres gjennom vertskommuneavtale etter kommuneloven § 28 b (dvs. rent administrativt samarbeid).

Saken har i løpet av året blitt behandlet flere ganger i rådmannsmøte og i ordførermøte i Rådet for Drammensregionen. I ordførermøtet i desember 2008 anbefalte rådet en noe revidert felles løsning. Saken sendes i 2009 ut på felles offentlig høring og skal deretter vedtas i de 9 kommunestyrene.

Drift avløp

Arbeidsgruppen for drift avløp ønsker å konsentrere innsatsen mot kompetanseutvikling og fellesskapsløsninger. Innslipp fra industri på avløpsnett, bl.a. fra oljeutskillere, er et av feltene som krever kompetanse. Man ser også på flere områder et

innsparingspotensial ved å utarbeide felles innkjøpsavtaler, bl.a. rammeavtaler på kjemikalieinnkjøp, slambehandling med transport og TV-inspeksjoner av ledninger.

Arbeidsgruppen har arrangert et fagtreff for driftsoperatører med hovedfokus på HMS.

Faglige utviklingsprosjekt

Vannkvalitet

Drikkevannet i GVD-kommunene har god kvalitet. Den gode kvaliteten må sikres og opprettholdes. Prosjektet inkluderer innvendig korrosjon. Dette er et langsiktig prosjekt som foregår i regi av Glitrevannverket. Samarbeidet om MapGraph (database for analyser for vann og avløp) er utvidet til alle 9 kommuner.

Utvendig korrosjon og ledningsvalg

En delutredning er gjennomført og seminar/fagtreff avholdt. (VA teknikk og NGI). Resultatene vil bli innarbeidet i felles VA-norm. Gjennom seminar og fagtreff har vi forbedret systematikken for valg av ledningsmateriale, noe som vi tror vil komme kommunene til gode på meget lang sikt.

Felles vassdragsteknisk ansvarlig (VTA)

GVD utredet en statusrapport for VTA-situasjonen. Rapporten anbefalte at man innen visse rammer samarbeidet om kompetanse på dette området og ansatte en felles vassdragsteknisk ansvarlig. Vedkommende følger opp de ca 70 dammene som 8 kommuner og Glitrevannverket har ansvar for. (Modum har egen VTA). Arbeidet i 2008 har bestått i å skaffe tegninger og oversikt over alle dammer samt å starte arbeidet med å rehabilitere 3 dammer.

Felles beredskap og lagerhold

Det ble i april 2007 avholdt en felles beredskapsøvelse med deltagelse fra alle 9 kommuner. Øvelsen i 2007 og seminaret rundt vannkvalitet i 2008 klarla at det er behov for en større grad av kartlegging, utarbeidelse av underlagsmateriale og utvikle beredskapssamarbeidet på flere konkrete områder

Felles VA-norm

En felles norm vil kunne medføre en betydelig rasjonaliseringsgevinst for kommunene. Prosjektet startet i januar 2008, men er blitt betydelig forsinket. Forsinkelsen skyldes arbeidet med å få inn grunnlagsmateriale fra kommunene og spesielt materialet fra Drammen som var i ferd med å revidere sin fyldige norm.

Felles bestemmelser for vann til brannslukking

Slokkevannsrapporten var tilnærmet ferdig i 2007, men har i 2008 avventet avklaringer av sentralt regelverk. DSB opplyser at ny brannforebyggingsforskrift neppe vil foreligge før i 2011. Kommunene må derfor inntil videre basere seg på de fortolkninger som ligger i VA-Miljøblad nr.82 som kom i begynnelsen av 2008.

Slokkevannsrapporten legger dette til grunn, og rapporten angir hvilke rettigheter og plikter som gjelder for kommunene og for utbyggere samt for eksisterende huseiere som vil installere sprinkling. Når GVD får klar modellverktøyet for beregning av slokkevannskapasitet, vil det foreligge en komplett ”pakkeløsning” for hvordan

kommunene skal behandle spørsmål om brannvesenets sløkkevannskapasitet samt vann til sprinkling.

Utvikling av faglige nettverk og fellesskap

GVD har holdt halvårlige faste seminarer og flere spesielle fagrettede seminarer:

- Oppfriskningskurs om håndtering og reparasjon av asbestholdige ledninger, mars 2008.
- Fagtreff vannkvalitet april 2008.
- Fagtreff, drift avløp juni 2008
- Sommerseminar juni 2008 med tema omdømmeprojektet for Drammen, flom og forurensning/miljømål i Lierelva samt problemstillinger rundt korrosjon av vannledninger.
- Arbeidsseminar beredskap august 2008
- Fagseminar om utvendig rørkorrosjon og ledningsvalg, oktober 2008
- Felles arbeidsseminar om hovedplan for vann og avløp, desember 2008.

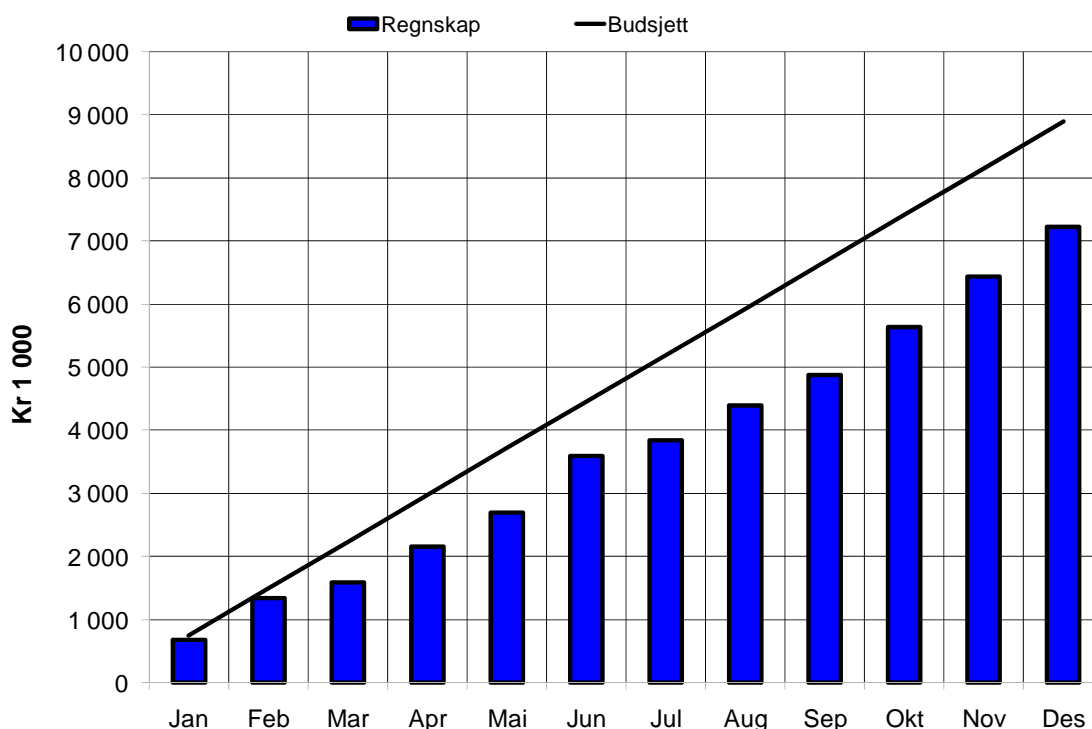
Regnskap 2008

De samlede administrative kostnader (kr. 1 000) fordeler seg som følger:

	2005	2006	2007	2008
Budsjett	3 000	4 200	7 152	8 900
Regnskap	800	2 550	5 903	7 227
Overført til neste år	2 260	1 650	1 248	1 823
Tilskudd	0	0	0	150
Innbetalt fra kommunene	3 060	1 950	5 492	7 652

De administrative kostnader fordeles etter en omforent nøkkel, som gjenspeiler gjennomsnitt av folkemengde, abonnenter vannforbruk, lengde ledningsnett etc. Anleggskostnader betales av de respektive kommuner hvor anlegget befinner seg.

GVD - Kostnadsutvikling - Adm. kostnader



Arbeidsgrupper

Den etterfølgende tabellen viser sammensetningen av prosjektstyret og de forskjellige arbeidsgruppene i 2008. Navnet på lederne i hver gruppe er understreket. Arbeidsgruppa "Lekkasjereduksjon", som ledes av René Astad Dupont, er meget sentral, og har flere undergrupper.

I tillegg har en liten arbeidsgruppe arbeidet med å forberede hovedplanarbeidet. Denne gruppen har bestått av Kari Solberg Økland, Jarle Skaret, René Astad Dupont, Nina Alstad Rukke, Christen Ræstad og Arild Moen.

	Glitrevann /GVD	Drammen	Lier	Nedre Eiker	Røyken	Hurum	Modum	Sande	Svelvik	Øvre Eiker	Andre
Prosjektstyret	<u>Terje Røren</u>	Live Johannesen	Vidar Gustavsen	Truls Bølgen	Tom Chr. Schei	Jan Bjerknes	Endre Larsen	Hendrik Panman	Jan Nylænder	S. Moen/ V. Knutsen	Arild Moen, prosjektsjef
Informasjon	Arild Moen	<u>Erling Aass</u> , H. M. Opsahl	Torgeir Bjerknes	Geir Windsrygg	Anne-Berit F. Bauer	Jan Lennestad	Endre Larsen	Anita Pettersen	Cathrine Aannestad	Solveig Leversby	
Avtalevilkår Gebyr.	Arild Moen	<u>L. Fosseng/ H. Vari</u>	E. Brandbu/ K.A.Reistad	Geir Evensen	Trond Solberg		Observatør	Tone Fjelnseth	C.Aannestad/ K. Opsahl	Kari Anne Johnsrud	
Lekkasje-reduksjon	<u>R.A.Dupont/ J.E.Skaret</u>	Dag Lauvås	Vidar Gustavsen	Geir Evensen	Jarle Drevdal	Jan Lennestad	Tor-Iver Paulsen	Arne Winther	Kjetil Opsahl	Magnus Hannevig	
Sonevann-målere	<u>Jarle Eirik Skaret</u>	K. Gustavsen/ Y. Heimstad	Per Ole Brubak	Øyvind B. Johnsen	Jarle Drevdal			Bjørn Johansson	Observatør		
Aktivt lekkasjesøk	<u>René Astad Dupont</u>	G.H.Hansen/ D.Gundersen	Trond Eriksrud	Gunnar Bretvik	Per Arne Thorset	Jan Lennestad	Tor-Ivar Holmen	Tor M. Lian	Kjetil Opsahl	Magnus Hannevig	F.Larsen, J.H.Haugnæs
GIS og modellering	<u>René Astad Dupont</u>	Y. Liodden/ G.H. Hansen	Tore Stockinger	Ole Karlsten	Jarle Drevdal	Kleivstaul, A. Granli	Tore Nyhus	Bjørn Johansson	Kjetil Opsahl	Magnus Hannevig	
Resultat-rapportering	<u>René Astad Dupont</u>	H.Vari/ E.Aass	Observatør	Geir Evensen	Unni Glende	Observatør	Observatør	Observatør	Observatør	Magnus Hannevig	
Brann-slukkevann	Jarle Eirik Skaret	Bodil Nevjar Martinsen	Per Ole Brubak	Øyvind B. Johnsen	Rolf Sakshaug	Observatør	Observatør	Hendrik Panman	Observatør	V. Knutsen K.S.Nilsen	<u>**Irene Romkes</u>
VTA	<u>Elin Hønsi</u>	K.E.Gustavsen, Bjørn Ringstad	Vidar Gustavsen	Truls Bølgen	Unni Glende	Hans Tore Kleivstaul	Deltar ikke	Kristian Andersen	Per Viggo Glad	Stein D. Moen	
Private avløpsanlegg		Leo Fosseng	N.A. Rukke/ K.A.Reistad	<u>Geir Windsrygg</u>	Unni Glende	Morten Dyrstad	Morten Eken	O. Håvard Hoen	T. Arnevik Aass	Trygve Fossum	Nils Roar Halvorsen*
Drift avløpsanlegg	Arild Moen	Hermann Bräuer	Per Ole Brubak	S. Krøvel Velle P. Holmen	Matthias Kruger	Hans-Tore Kleivstaul	Tor-Ivar Paulsen	O. Håvard Hoen	Kjetil Opsahl	<u>Stein D. Moen</u>	Hans Jørgen Haugen, NC.
Husvann-målere		<u>Geir Gunnerud</u> <u>Leo Fosseng</u>	Kåre Ringnes	Geir Evensen	Roar Hedemark	Deltar ikke	Deltar ikke	Tone Fjelnseth	Cathrine Aannestad	Trygve Fossum	
VA-Norm	Moen,Skaret D.R.Hansen	Dag Lauvås Y. Heimstad	Per Ole Brubak	<u>Øyvind B. Johnsen</u>	Per Arne Thorset	Hans-Tore Kleivstaul	Endre Larsen	Svein Pettersen	Observatør	Tor Ivar Tollefsen	Kjetil Flugund NRS

Rød /understreket skrift = arbeidsgruppeleder

* Helseavdelingen **Brannvesenet